

FN SCAR H

a granátomet FN40GL

O modulárních puškách tradiční belgické společnosti FN Herstal jsme psali už vícekrát – a nyní nastal čas je konečně vyzkoušet. Společnost CB Servis Centrum zorganizovala jednodenní testování na střelnici.

Mohli jsme porovnat dvě útočné pušky SCAR H, a to s hlavní karabinové délky 406 mm a SCAR H CQC s kratší, 330 mm dlouhou hlavní. K nim pak 40mm granátomet FN40GL Mk2, jak v samostatné, tak v podvěsné verzi, originální tlumič hluku výstřelu Rotex V vyrobený pro FN SCAR H u B&T, puškový zaměřovací dalekohled Zeiss ZO 4x30i a kolimátor Aimpoint Comp M4. Obě pušky byly v ráži 7,62x51 mm NATO, granátomet je pochopitelně 40x46 mm NATO.

Automatické pušky

Silnou stránkou pušek SCAR je vysoká modularita při udržení neméně vysoké odolnosti, přesnosti a relativně nízké hmotnosti. Těmito vlastnostmi udávají pušky SCAR směr dalšímu celosvětovému vývoji. SCAR H je zbraň z kategorie *battle rifle*, tedy puška s vyšším výkonem než výzbroj běžného pěšáka s jeho zbraní ráže 5,56x45 mm. SCAR H existuje ještě ve speciální verzi pro *marksmans*, totiž SCAR H PR (*Precision Rifle*) s hlavními 406 a 508 mm dlouhými, nebo SCAR H TPR navíc s lepší pevnou pažbou pro přesnou střelbu.

Námi zkoušené SCAR H jsou vojenské automatické pušky určené pro náročné operace například v horském prostředí a pro střelbu na delší vzdálenosti, než

Puška FN SCAR CQC s 330mm hlavní, tlumičem Rotex V a kolimátorem Aimpoint Comp M4, dole *stand-alone* granátomet FN40GL Mk2

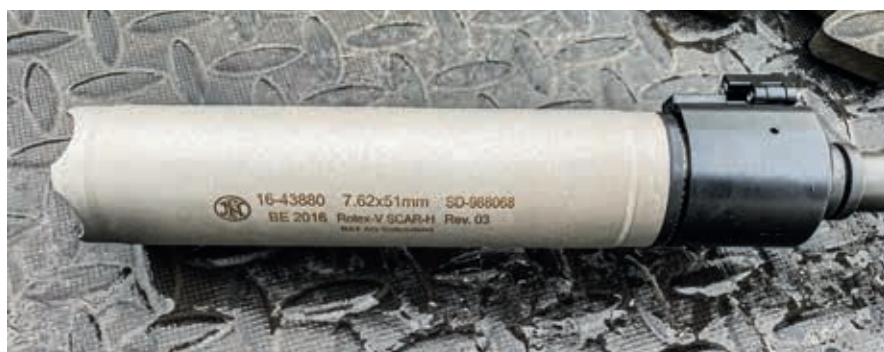
pro jaké jsou určeny verze SCAR ráže 5,56x45 mm. Zbraně SCAR lze snadno přestavět pro praváky i leváky, v základu mají jejich pažby šest poloh na délku a stavitelnou lícnici a lze u nich za pár minut vyměnit hlavěň. Provede se to po volením šesti šroubů a jejich následným utažením originálním momentovým

klíčem, jenž je dodáván jako příslušenství ke zbraní.

Asi bychom nedoporučovali nejdřív s jednou hlavní odstřílet 10 000 nábojů a pak bez kontroly závěrové vůle rovnou namontovat hlavěň novou, ale budou-li se hlavěň střídat pravidelně, měla by to puška snášet trvale. Jde především o opotřebení závorníku. Dokud jsou hlavěň i závorník zhruba stejně opotřebené, je vše v pořádku, ale při velkém rozdílu opotřebení se mohou natolik zvětšit uzamykací vůle, že může dojít ke snížení spolehlivosti a posléze i bezpečnosti. SCAR H lze také přestavět na ráži 5,56x46 mm.

Samozřejmě nás nejvíc zajímalo, jak zbraně střílejí. Kolegové z CB Servisu poskytli na test dvě úplně nové pušky. Na kratší byl kolimátor Aimpoint Comp M4, na delší puškohled Zeiss 4x30i; na obou jsou sklopná mechanická mířidla. Obě zbraně mají volič režimu střelby – zajiš-

Tlumič Rotex V (pro pušku FN SCAR H) od švýcarské firmy B&T

Puška FN SCAR H s hlavní délkou 16 palců/400 mm, zaměřovacím dalekohledem Zeiss ZO 4x30i a podvěsným granátometem FN40GL

těno a pak po směru hodinových ručiček střelba jednotlivými ranami a dávka. Zásobníky byly pouze originální 20ranové. Domnívám se, že pro ráži 7,62x51 mm je to tak akorát, především s přihlédnutím k vyšší hmotnosti munice. Náboje jsme měli jednoho druhu, a to přímo tovární FN s *celoplášťovou* 9,3g stříelou SS77. Pravděpodobně se nejedná přímo o munici vyrobenou v FN, ale o výrobu koncernu RUAG pro FN.

Zbraně jsme si museli nejdřív nastřelit, na mě vyšla ta kratší s kolimátorem. Na nekruté střelnici panovalo velmi proměnlivé počasí, raději jsme střelbu omezili jen na 100 metrů vstoje a vleže na loktech na plachtě, která byla brzy také mokrá.

Puška se velmi přirozeně zalící a ovládací prvky má podobně s puškami M16/M4 – tedy kromě napínací páky vpředu nad hlavní, která je trochu ve stylu pušky G3. Zde pozor, napínací páka SCAR H kopíruje pohyb závěru, není tedy dobré se jí snažit v tom bránit prsty druhé ruky. Lze ji snadno přestavět na opačnou stranu pouzdra. SCAR H v ráži 7,62x51 NATO v ruce není těžká, přesto je zpětný ráz poměrně mírný. Asi bych jej přirovnal ke zpětnému rázu naší pušky vz. 58 na podstatně slabší náboj.

Díky kadenci okolo 600 ran/min lze *odmáčknot* i dvouranovou dávku a pohodlně tříranovou. Asi tak do 100 metrů

lze vystřílet i celý zásobník najednou dávkou, přičemž lze zbraň kontrolovat, byť trochu omezeně. Ale dovedu si docela dobře představit takovou palbu na skupinový cíl. Vzhledem k tomu, že meteorologické podmínky nebyly právě nejlepší, nezabýval jsem se testem přesnosti a ani více druhy nábojů. Standardně jsme stříleli na 100 metrů z loktů s rozptylem okolo 2 MOA z obou zbraní. S delší SCAR H se často dařily navzájem se dotýkající zásahy, což dokladuje vysokou přesnost zbraní, byť za použití poměrně obyčejné munice.

Déletrvajících střelba dá přece jen zabrat, zvládnání mnoha desítek ran v obou režimech střelby takto výkonným nábojem je přece jen znát. K ulehčení práce operátora střílejícího puškou SCAR H může sloužit tlumič dodávaný ke zbraní. Nejen že hluk výstřelu vysoce nadzvukové munice klesne tak na úroveň ráže 22 LR HV, ale štíhlý tlumič funguje i jako kompenzátor a ústová brzda. Znatelný rozdíl je zvláště při střelbě dávkou, vliv na přesnost jsme nepozorovali. Tlumič hluku se snadno nasazuje kleštinami přes zepředu otevřený tlumič výšlehu, tedy bez jakéhokoliv šroubování. Velmi rychle se však ohřeje a musíte dávat dobrý pozor, kam pušku položíte. Sálavé teplo je z něj cítit na decimetry daleko. I přes skvělou odolnost pušek SCAR H si je nelze plést

s kulometem. Ale i při velmi intenzivní střelbě fungují naprosto bezvadně.

Cena zbraní pro případného zákazníka z řad ozbrojených sborů není nízká. Cena pro civilního uživatele s možným režimem střelby pouze jednotlivými ranami je ještě podstatně vyšší, přesahuje 100 000 Kč. Scary jsou tak dražší než špičkové pušky Heckler & Koch ve stejné ráži, německá konkurence je však podstatně těžší a zcela postrádá modularitu FN SCAR. Pro sportovní střelbu by to asi nevadilo, ale pro vojáka je znát každý dekagram navíc.

Pušky FN SCAR mají velmi promyšlenou ergonomii. Jak jsem už naznačil, základní ovládání přestavitelné na obě strany vychází z desítky let zavedených M16, ovšem díky možnostem úpravy pažby ve dvou směrech najde správné a pohodlné přilícení asi každý. Na zbraních jsou omezené ostré hrany, jež se rády zachytávají za oděv, nošení v pochodové poloze je pohodové a přechod do střelecké polohy je snadný a rychlý. Varianta s kolimátorem Aimpoinť mi vyhovovala lépe, navíc na 100 metrů se nedala příliš rozeznat potenciálně lepší přesnost delší verze. Na puškohledu Zeiss 4x30i mi trochu vadilo poměrně úzké pole a snad až zbytečně velké zvětšení. Asi bych volil jiný přístroj se zvětšením někde mezi 1,8–3x kom- ➤

Granátomet FN40GL Mk2 s cvičným granátem a vystřelenou nábojnicí 40x46 mm NATO

binovaný s funkcí kolimátoru jako více univerzální. Na druhou stranu zamíření může být skutečně precizní a zásah i na delší vzdálenosti jistý.

Granátomet

Vyzkoušeli jsem rovněž jednoranový granátomet FN40GL Mk2 ráže 40x46 mm NATO. Ten existuje v podvěsné variantě i jako samostatná zbraň. V zásadě jde o jeden a tentýž granátomet, liší se jen připevněným spoušťovým modulem (jejž lze snadno oddělit). Verze *underslung* má spoušťový mechanismus s integrovanou zásobníkovou šachtou

(takže existují dvě verze, pro SCAR-L v ráži 5,56x45 mm a SCAR-H), verze *stand-alone* má speciální spoušťový mechanismus, takže lze jakýkoliv vrhač přehazovat ze *stand-alone* modulu na pušku a zpět, jen k tomu potřebujete různé moduly spouště. Je-li podvěšen, dost zvyšuje hmotnost celé zbraně a mění její jinak velmi dobré vyvážení. Osobně bych asi volil samostatnou variantu před podvěsnou.

Ovládání granátometu je velmi jednoduché. Odsunutím podpažbí odemkneme závěr a dál táhneme dopředu. Při tomto pohybu se vyhodí vystřelená

nábojnice a je možné hlavěň poněkud vytočit na jednu nebo druhou stranu, čímž se zrychluje nabití dalšího náboje. Možnost vytočení slouží navíc k tomu, aby se daly nabíjet i dlouhé, například značkovací nebo nesmrťící granáty, což třeba u amerického M203 kvůli pouze axiálnímu odsunu hlavně nelze.

V našem případě byly k dispozici jen modré cvičné náboje Target Practice. Jejich dopad do cíle byl prostý hluku výbuchu, zato se objevila svítivě červená barva. Granátomet má sklopná mechanická mířidla na vzdálenosti 75, 100, 200, 300 a 400 metrů, mezi nimiž je ještě

	FN SCAR H CQC	FN SCAR H	FN40GL Mk2 podvěsný	FN40GL Mk2 samostatný
ráže	7,62x51 mm NATO	7,62x51 mm NATO	40x46 mm NATO	40x46 mm NATO
délka hlavně (mm)	330	406	230	230
celková délka s pažbou úplně vytaženou (mm)	893	969	nepřesahuje obrys zbraně	685
stoupání vývrtu	1:12 RH	1:12 RH	RH	RH
přibližná počáteční rychlost střely (ms⁻¹)	715	730	76	76
kadence (ran/min)	550–650	550–650	jednotlivé rány	jednotlivé rány
hmotnost bez zásobníku (kg)	3,7	3,9	1,4	2,92

neoznačený zárez na 150 metrů. Lze je i nastavovat a granátomet v omezené míře nastřelovat. Kvůli malé počáteční rychlosti (pouze 76 ms⁻¹) je letící granát trochu hříčka měnícího se větru. Je to hodně o odhadu, střelba je tak velmi zábavná. Zkušení vojáci říkají, že nejlepší bojové zásahy jsou ne před cíl nebo na cíl, ale kousek za něj. Při dopadu jde část střepin do země, ale dozadu není energie výbuchu ničím omezována (a stejně tak i vějíř střepin).

Samotný granátomet je lehký a zpětný ráz výstřelu přijatelný, výstřel doprovází charakteristický zvuk, jako když odšpuntujete láhev. Je lepší držet hlavu trochu stranou, nelícit jako u pušky, jinak vás bouchne do nosu. Granátomet má jednoduchou posuvnou pojistku, lze jej tedy nosit i nabitý. Cvičné granáty jsou lehčí než ostré a při bočním větru umí pěkně zanášet. Já jsem střílel na základní vzdálenost 75 metrů a po pár ranách se mi podařilo zasáhnout 200litrový barel. Kruhová spoušť vychází spíše na prostředníček než na ukazovák. Je-li granátomet namontován na pušce, lze zapojit oba prsty střílející ruky.

Komora a vývrt podvážného granátometu FN40GL Mk2. Hlaveň je naplno otevřena a otočena doprava.

Shrnutí

FN SCAR H už není jen vojenská puška, ale promyšlený zbraňový systém, jenž plní ta nejpřísnější kritéria. Kombinace výborných užitných vlastností a výkonné ráže z něj v ruce zkušené-

ho střelce dělá velmi účinnou zbraň. Přál bych především našim vojákům, aby v případě potřeby měli možnost sáhnout i po této zbraně ze světové špičky, podobně jako jejich američtí kolegové. □

inzerce

CB SERVIS
centrum

www.guns-trade.cz

Puška samonabíjecí
FN America model PS90
hlaveň 16"
ráže 5,7x28
62.100 Kč s DPH

ČERNÁ NEBO FDE

Puška samonabíjecí
FN America, model SCAR 17s
hlaveň 16.25", ráže 308 Win
138.500 Kč s DPH

ČERNÁ NEBO FDE

Pistole samonabíjecí
FN America, mod. Five-seven
hlaveň 4.8", ráže 5,7x28 **52.640 Kč s DPH**

Náboje **Federal American Eagle**
ráže 5,7x28 FMJ
1.250 Kč s DPH (50ks)

THE WORLD'S MOST BATTLE-PROVEN FIREARMS